

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hova a lap szellemi
részét illető közlemények, előfizetési és hirdetésidí-
jak küldendők.
Kéziratok nem adódnak vissza.

Felolós szerkesztő: Éder János.
Kiadó- és lapkiadó: Weisz Márk.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 ko
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel

Az alkoholizmus ellensu- lyozása.

Akinek csak egy szemernyi bepillantása van a köznép viszonyaiba, az láthatja, tapasztalhatja azt a már-már végzetesnek látszó állapotot, amit az alkohol és a korcsma között létrehozott. Ha csak két-három évtizedre tekintünk vissza, tapasztalhatjuk, mert hiszen majdnem szemünk láttára fejlődtek át a viszonyok, hogy a patriarchalis életmód, a nyugodt, higgadt temperamentum, amely szinte jellemvonását képezte a magyar embernek, hogy vadult el. — Ami szilaj elem a magyarban volt, a békes időben, a rendes társaságból, a magyar emberek közösségéből szépen kisajátított és lett belőle erdei betyár, tizmegyére szóló zsványhad. Régente a jó magyar ember gyilkoló eszköze markolatára csak akkor ütött, ha arról volt szó, hogy hazáját, nyelvét vagy szabadságát mentse meg. Máskülömben a templom, meg a család, az eke szarva és az anyaföld voltak az ő egész világa. Ezeket szerette, ezeket imádtá: élt-halt értük.

De haj azóta nagyot fordult a világ sora. A templomban szentnek tartott minden ceremónia, a papnak idézetül szolgáló szöveg, a nagy és megdönthetetlen igazságai révén már nem egyebek, mint történelmi intézmények és így a

mostani életből a tudományok világban vannak számúze.

Mindezek magyarázzák meg az alkoholnak olyan nagy mértékben és hirtelen való elterjedését. Az emberi léleknek szüksége van bizonyos nyugvó pontokra, melyek ha hiányoznak, az emberi méltóság anyagiasságába sülyed. Így volt ez a régi világban, ahol még nem ismerték a pálinkát, de tudatában voltak már a kábító szereknek és a hitetlenség olyan következményeket szült, mint manapság. Akkoriban a kereszténység volt az, ami megváltotta az emberiséget, persze az a kereszténység, amely az ige hatalmával győzte meg a lelkeket. Mostanában is az igének fogjuk köszönhetni, hogy az anyagiasságból kiragadja népünket, de nem a sziv, hanem az ész igéjének.

Még az előző földmívelésügyi kormány számításai szerint, amikor országossá tette, illetőleg tervezte a népkönyvtárak felállítását. De más, szóval fontosabb intézménynek meghonosítását elmulasztotta akkori kormányunk, nevezetesen azt, hogy a már olyan nagyon gyökeret vert alkoholizmust szigorú intézkedésekkel gyöngítse vagy legalább mérsékelje. Angliában is ezek a rendszabályok előzték meg a népmívelést. Ottan pl. minden részegnek törzslapja van a hatóságnál és a részegségben elkövetett tettek soha sincsenek eny-

hitő körülménynek betudva, sőt súlyosító körülménnyel bírnak. A vasár- és ünnepnapok nem arra valók, hogy dárídót csapjanak a korcsmában, hanem igenis, hogy a hét fáradalmait kipihenjék,

Ilyen intézkedések nálunk is szükségesek, ha oda akarunk jutni, hogy népünket a zülléstől, a magyarában hussá és vérré változott, de könnyen elfajulható nemes erkölcsöket a jövő nemzedék számára megmentésük. A vasárnap, ha az áhitat számára meg nem menthető, akkor adjunk neki kárpótlást a tudás segítségével. Világosítsuk fel a népet, ismerje meg a földet, melyen lakik, ismerje meg saját törvényeit, szóval ismerkedjék meg önmagával. Ha majd az önismeretek oly magas fokára jut, hogy olyan intelligenciának lesz a részese, amely képesít majd arra a gondolkodásra, arra az eszméletre, hogy kiismerje az ő saját nemzeti karakterében rejlő kincseket, majd akkor a haladás nem okoz a kormányzatoknak fejtörést. Hiszen a kormány az esetben, ha becsukhatja vasárnap a korcsmahelyiségeket és a pálinkamérőket, igaz, hogy az államjüvedék egy tekintélyes részét fogja elveszteni, de másrészt gondolja meg azt, hogy mit nyer vele, ha a nép a könyvtárakban találja a vasárnapi szórakozását. Ha ott a tanító meg a papidőrlő-időre népszerű modorban tudományos

TARICA

Edith papagálya.

Meglehető szűk utca volt az Edithé de emiatt legkevésbé sem busult ő mert a két sor ház annál közelebb volt egymáshoz s ezáltal Edith is közelebb lehetett újabb ideáljához ki a velők szemben levő szintén emeletes ház első emeletén, Edith ablakával szemben lakott.

Csinos fiatalember volt Laczi, kedélyes kiténő mulattató, jó tánczos mindaméltott nem léha, könnyelmű világfi. Ha magában maradt gyakran ábrándozáson kapta magát. Egészen megfelelt az Edith rég megalkotott és eddig fel nem talált ideáljának. De még nem ismerték egymást.

Laci minden ok nélkül nem állíthattott be vizitbe Réthy királyi táblabíró leányához, Edithet pedig mulatságba még nem vitték.

Csak tizenöt éves volt. Pedig, hogy szerette volna egyszer már hallani a Laci hangját az ő közelében. Távolról már ismerte, a nyitott ablakon sokszor fülét ütötte a szemben levő,

szintén nyitott ablakból átszálló kellemes hang, mikor Laci barátaival beszélgetett. Azt pedig, amit tudott róla, egy unokanővérétől hallotta, aki ismerte Lacit személyesen, de hozzájuk sem járt a házhoz.

Sokszor panaszkodott Edith Piroskának, hogy sehogysem tud megismerkedni Lacival, mert őt bezárva tartják, mint egy kis madarat, sehová sem viszik mulatságba.

Ilyenkor Piroška igyekezett vigasztalni, amennyire lehetett. Egy alkalommal megint panaszkodott Edith Piroskának, mikor a kalitban kiabáló papagály Edithet szólította. Piroskának egy ötlete támadt, örömmel ugrott fel és átölelte Edithet, így kiáltott:

Megvan, megvan, amin annyit törttem a fejem. A papagályod könnyen tanul beszélni, tanítsd be neki ezt: „Vigyél haza Edithhez” s mikor a Laci ablaka nyitva lesz, repítsd át a Dórit.

Edith kapott a Piroška beszédén. Egy akadály azonban volt a dologban: a Dóri még sok olyant betanult, mit, ha Lacinak mond, az kineveti biztosan Edithet, hogy ilyesmikre tanítja be madarát. Dóri ugyanis pompásan szavalt

Edithnek egy szerelmi dalát, amit éppen Lacihoz írt.

Ezt nem Edith tanította be Dórinak, hanem gyakran, ha egyedül volt szobájában unatkozásban ezt dalogatta és a csacska madár többszöri hallás után megtanulta.

Persze az nem volt tényleges akadály legalább is nem olyan, hogy miatta Edith lemondjon a reményéről.

Dóri, ha idegen szobában leli magát, bizonyosan nem kezd a szerelmi dalt, mit nem is tud folvékonyan, hanem ösztönszerűleg, mintha értené saját szavait, a haza szállítást fogja sürgetni.

Tehát készen volt a terv, csak a Dóri betanítása volt hátra. Ez kevés fáradsággal sikerült. Aznap azonban a Laci ablaka nem nyílt meg.

— Sebaj, — vigasztalta Edithet. Piroška — majd holnap megnyílik.

Másnap kora reggel a nap arányos sugarai beszűrődtek Edithhez mikor sietve kezdett öltözni és a függönyöket felhuzva, kitérte az ablak szárnyait.

Az úde reggeli levegőt még nem szennyezte be a városban nappal felszálló füst és por, teljes frissességében özönlött be a nyitott ablakon, kellemesen árasztva

előadást tart, ha a nép tudni fogja hogy az erkölcsöket önmagukért kell gyakorolni, nem pedig mert ezzel magasabb lénynek tesznek vele tetszetős dolgot, akkor mennyivel nagyobb nyeresége van az államhatalomnak Visszanéri azt az emberanyagot mely értelmes, mely szorgalmas mely példaképen állhat a kulturnépek között.

Mert bizony, ha főcél az állami pénzjövedelem, akkor nem számíthatunk egyéb, mint népünk lassu, de biztos ellajulására.

Pedig népünk már elég viszonytárságon és megpróbáltatáson ment keresztül. Eleget érezte a saját, valamint idegen hatalmasok nyűgét. Itt az ideje annak, hogy azt a boldogságot is élvezhesse, amit egyedül és kizárólag csak a tudás, az önismeret, az önbecsülés és önértel nyújt.

Válaszom a támadásra.

T. laptársunk a „Tiszavidék“ m. vasárnapi számában „Vadásztársulati marakodás“ cím alatt irt vezércikkben támadást intéz ellenem azért mert sehogy sem tudtam elnézni, hogy a régi vadásztársulathoz beolvadt „Vadászegylet“ néhány tagja a vadászatot nem sportszerűen: hanem üzletszerűen gyakorolta és sem alapszabályt, sem határozatot nem respektálva a régi „vadásztársulat“ által két éven át megkímélt és elszaporított vadakat a szó szoros értelmében kiirtották.

Mivel addig, még a régi vadásztársulat elnöke voltam, hozzá voltam ahhoz szokva, hogy annak a társulathoz minden egyes tagja a vadászatot nem mint hasznóbajtó üzletet: hanem, mint nemes sportot gyakorolta és a területen magánvadászaton lőtt vadakat el nem árusította — szóval a vadászatból üzletet nem csinált, annál jobban visszatetszett, hogy az új Vadász egyletből átlépett tagok közül néhányan a vadirtásban és a magánvadászaton lőtt vadak elárulásában találták élvezetüket.

Mivel ez ellen az oktan vadirtás és vadászati üzlet ellen egyrészt azért: mert a régi vadásztársulat tagjai elkéserevde a gyűléseken meg nem jelentek, másrészt, mivel a megjelentek a maguk kihágását büntetni sem hivatva, sem hajlandók nem

el a kis szobát és megmozgatva az ablakról lecsüngő finom, rózsaszínű csipkefüggönyt, mely mellett Edith ült kíváncsian várva, hogy mikor emelkedik a szemben levő függöny.

Nem soká várt. Jól számított.

Laczi rendesen hét órakor húzta föl azokat és azután reggelizett úgy hogy kilencz órakor öltözködését elvégezve, irodájába menyjen.

Az ablak megnyílt. Edith izgatottan várta minden mozdulatát. Laci reggelizett, azután az ablak mellett karszékre vetette magát, könyvet vett olvasott.

Bátorság Edith, itt az idő! Ő nem láthat ide és te csak ügyesen repítsd a Dórit éppen a szobába annak kellő közepében az asztalra esik. Nagyszerű lenni! Edith tapsolt örömeiben. Meglehet, hogy előbb megjöj, azután csodálkozni fog, később megfogja a hivatlan vendéget, mire az ijedtében kiáltani fogja:

— Vigyél haza, Edith!

Természetes, előbb gondolkozik Laczi, de bátorságot vesz, kap a kedvező alkalmon, hogy átjöhesen — s átjön.

Abban bizonyos Edith, hogy ismeri őt és érdeklődik iránta. Hányszor rámosolygott, mikor az ablakban volt.

(Folyt. köv.)

voltak, határozta el a régi vadásztársulat tagjaival, hogy a közönséget megszüntetjük, illetve ismét szétválunk.

Ennek előrebocsátása után, mivel nem tartom sem helyesnek, sem ildomosnak, de annál kevésbé czélszerűnek, hogy a társulat belső ügyeit a nyilvánosság elé tálaljam, már csak azért sem és a nagy közönséget éppen nem érdekli, tehát sem első sem második cikke alkalmasnak nem találom, majd elvégezzük ezt magunk között is annélkül, hogy másnak az orrára köt nének.

Ami azt illeti, hogy önkényüleg, erőszakosan jártam el, ezt az általános frázist már nagyon jól ismerem.

A mai korban, aki törvényt, rendet akar teremteni, azt rendesen akár a politikai, akár a társadalmi téren törvényprónak, erőszakosnak bélyegzik. Én amit tettem a társulat tisztességes elemeinek érdekében tettem és éppen azért ebben a tekintetben megvagyok magammal elégedve.

Éder János
vadásztársulati elnök.

ÚJDONSÁGOK.

— **A király születésnapja.** Jó öreg királyunk nyolczvankettedik születésnapját folvó hó 18-án a szokásos ünnepséggel ülik meg az egész országban és így nálunk is a főtemplomban zenés mise lesz d. e 9 órakor amelyn az előjárásagon kívül az összes testületek vesznek részt.

— **Dr. Bände Zoltán** csongrádi rabbit a kispesti izr. hitközség a napokban választotta meg rabbijává. Távozását mint a csongrádi intelligenciának egyik rokonszenves illusztris tagját sajnáljuk, az előléptetéséhez azonban őszinte szívtől gratulálunk.

Halálozás Sulyos veszteség érte Draskovics László polgártársunkat, ugyanis neje Pojeni Draskovics Lászlóné született Markó Terézia, élete 71-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. A család a következő jelentést adta ki. „Alulírottak úgy a maguk, mint az összes rokonok nevében, mélyen szomorodott szívvel jelentik, hogy a szerető hitves, nagyanya és rokon Pojeni Draskovics Lászlóné született Markó Terézia élete 71-ik, boldog házasságának 39 ik évében, hosszas szenvedés és a haldokló szentségének ájtatos felvétele után, folvó hó 12-én este egy negyed 8 órakor elhunyt. A drága halott földi maradványa folvó hó 14-én délután 3 órakor fog a róm. kath. egyház szertartásai szerint a családi sírboltba örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise áldozat folvó hó 14-én reggel fél 8 órakor fog a Mindenhatóknak bemutatatni. Csongrád, 1912. augusztus hó. Aldás és béke poraira. Draskovics László, mint férj, Mihálovits Iván mint unoka.

— **Megszűnt a kolera.** Egész országban nagy rémületet idézett elő a hír, hogy Csongrádmegyében Mindszenten fellépett a kolerajárvány és mint konstataiták is valóságos ázsiai kolera. Ma már hála a vármegyei hatóságok erélves intézkedésének, a járvány terjedését meggátolták, sőt szigorú intézkedések következtében tökéletesen megszűnt. Annyi tény, akár mit beszélnek is a mi vármegyénkről a közegészségügy olyan lábon áll, hogy az egész országban páratlan, mintaserü. Különösen áll ez nálunk Csongrádon. Természetes, hogy annak, miszerint a vármegyénkben a közegészségügy oly magas nivóra emelkedett elsősorban a vármegye közigazgatás vezetőinek köszönhető, kik

vármegyénk főorvosával és járási főorvosával karöltve a legmesszebbmenő intézkedéseket megteszik a közegészségügy nivójának emelésére. Akik más vidékeken az ország több nagy városának egészségügyi viszonyait ismerik, tiszta lelkiismerettel elmondhatják, hogy a mi vármegyénk és a mi községünk az adott viszonyokhoz képest első helyen áll.

— **Uj lap Szentesen.** Lapunk mult számában adtunk hírt, hogy a „Szentes és Vidéke“ laptársunk napi lappá alakult át. Most pedig jelezzük, hogy ugyancsak Szentesen egy új napilap indult meg „Szentesi Reggeli Ujság“ címén Dr. Szánthó Lajos szerkesztése alatt. Dr. Szánthó Lajos kollégánk nem újdonsült hírlapíró: mert hiszen ezen a rögös téren már rég óta működik. Legutóbb Bánfalvi Lajos betegsége alatt a Szentes és Vidékét vezette. Azt hisszük, hogy mint olyan, aki az életiskoláját végig járta, ki ismeri a vármegyei életet, elég garanciát nyújt arra, hogy lapja a higgadt igazság keretén belől, a közérdek mezején fog küzdeni. Szerencsét kívánunk hozzá!

— **A bukrosparti gazdák a főispánnál.** Az emult héten egy bukrosi gazdából álló küldöttség Szentesen járt Dr. Cicatricis Lajos főispánnál abból a célból hogy az általuk épített körhelyiség felszentelésére meghívják. A főispán ur a küldöttséget szívesen fogadta és megígérte hogy a felszentelési ünnepélyen részt vesz.

— **A tréfa vége.** Patai István és Lekrinszki Antal tanyai legények együtt dolgoztak a cséplőgépnel és azzal mulattak, hogy f. hó 7-én egymás kalapját a kazán tűzébe dobálták. Közben hozzájuk csatlakozott Benke László legénytársuk és játétek közben Lekrinszki kalapját beledobta a tűzbe és ott hagyta égni. A kárvallott legény ezen annyira teibőszült, hogy a kezében levő szalmahordó ruddal Benke felé sujtott, aki azonban idején félre ugrott és így az ütés Patait fején találta, aki sulyos sérülést szenvedett. Feljelentésre a hatóság megindította az eljárást.

— **A Csongrádi állattbiztosító szövetkezet megalakulása.** Folyó hó 18-án a vásártéren a szarvasmarha díjazás befejezése után a biztosító szövetkezet alakuló közgyűlését fogja megtartani.

— **Meglopták a képviselőket** Folyó hó 16 án virradóra Faragó Antal tanyájáról egy drb 600 korona értékű bal nyakán P. bélvégű lovat egy kocsi lószerszámmal együtt ismeretlen tettesek elloptak. A lovat állítólag Kecskemét felé vitték. A nyomozás még nem vezetett eredményre. — A szentesi határból az emult hét folvamán szintén 2 lovat loptak. A gyanu cigányokra irányul.

— **Bálak verekedés nélkül.** Az összes Nagybaldogasszonyi bálak csudálatosképen verekedés nélkül multak el, hogy azonban a csongrádi jó hírnévnek örvendő bicskázás nyom nélkül ne maradjon, Rókus napján a népkertben néhány iparos parázs verekedést rendezett.

— **A nagyréti csavargó.** Végre meg lehetett állapítani a nagyréti csavargó személyazonosságát. Nevezett Schoki Lajos 28 éves mezőberényi lakos. A kihalgatásakor mindig más-más illetőségűnek vallotta magát azért, hogy megunassa a hatósággal a nyomozást és úgy majd szabad lábára helyezik, ez azonban nem sikerült neki.

— **Külterületi tüzek.** Folyó hó 10-én. Máté Imre tanyája és P. Kovács Rókus buza asztagja leégtek. A tűz keletkezésének oka még nincs megállapítva. Biztosítva voltak.

SALVATOR kiváló bor- és litiumos gyógyforrás
vese- és hólyaghajóknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitünő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.
Kapható drógvizkereskedésekben és gyógyszertárakban. SCHULTES AGOST Selye-Lipőci Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf rakpart 8.

— **Értesítés.** Mindenféle díszes rugy-gyanta-(gummi) bélyegzőt festékezőpárnával, számozógépet iparosok kereskedők ügyvédek, pénzintézetek, egyletek, hivatalok, községek részére legolcsóbban készít az Első Czeglédi Rugyantabélyegzőgyár Czegléden. — 10 koronán felüli rendelő 100 drb pergament névjegyet kap, tetszés szerinti betűvel. Ugyancsak különféle reklámtárgy kapható. Utazók és helyi képviselők magas jutalék mellet felvétetnek. Tessék értekezéket kérni.

— **Törvény az ügynökökről.** A kereskedelmi miniszter törvénytervezetet küldött a kereskedelmi- és iparkamaráknak, amely a vándoripar szabályozására vonatkozik. Miután a kamarák hozzászólását is figyelembe fogja venni a kereskedelmi kormány e tervezete még nem mondható késznek. Lényege az, hogy az ügynököknek a kereskedőkkel vagy iparcsokkal való üzletkötése nem lesz korlátozva. Magánfelekkel azonban csak azok az ügynökök köthetnek üzletet, akik erre engedélyt kapnak s ilyen engedélyt csupán magyarországi cégek képviselőinek fognak adni. Egyik, a közönséget legjobban érdeklő intézkedése a javaslatnak az, hogy érvénytelennek mondja ki az ügynökök által kötött ügyleteknek eddigi klauzuláját, mely a részletfizetés kedvezményének elvesztéséről szokott szólni. Az a kikötés, hogy egy részletnek elmulasztása az egész hátralékos tartozásnak egy összegben való fizetési kötelezettségét vonja maga után, nagyon sok visszaélést okozott. Ez a jövőben meg fog szűnni. Megjegyezzük, hogy — amint már jeleztük is — ezen törvénytervezet ellen agítálnak igen hevesen az osztrák lapok s az érdekeltek körök.

— **Gyermekével** a legnagyobb jótéményt gyakorolja, ha légzőszerveinek minden hurutos bántalmánál, rekedtségnél, köhögéssnél, náthánál, hurutnál stb. azonnal Sirolin ad. Mert a Sirolin „Roche” az a szer, mely 1. gyógyítóan hat a nyálkahártyákra; 2. a köpetet csökkenti; 3. a köhögést oldja; 4. az étvágyat serkenti; 5. kitűnő ízű. Minden gyógyszerárban kapható, óvakodjunk az utáztatoktól és az úgynevezett „pótszerektől”!

Az én Öregem

is mindig azt mondta, hogy szeplők elűzésére, valamint finom, puha bőr és fehér telnt elérésére és megővésére nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenpferd” liliomtejszappan. Védjegye: „Steckenpferd”, készíti Bergmann et Co. cég Tetschen a.E. — Kapható minden gyógyszerár- drogéria- illatszertár s minden északnába vágó üzletben. Darabja 80 fillér. — Hasonlóképen csodálatosan beválik a Bergmann féle „Man era” liliomtejkrem fehér és finom női kezek megővésére, ennek tubusa 70 f-ért mindenütt kapható.

Nyilatkozat.

A Csongrádi Ujság folyó hó 4-én leközölte főjegyző urnak a közgyűlésen tartott beszédéből azt a részt, amelyben összehasonlítást tesz a három nyomdában készült munkák számláiról. A reklám beszéd nagyon korai volt, ezzel a főjegyző ur várható volna legalább addig, amíg tényleg annak igazáról meggyőződik. Az utolsó 3 év és 4 hónap alatt körülbelül 3000 koronát kaptam, de nem csak nyomtatványokért, hanem

Megelőzés.

Az orvosok egyre nyomatékosabban figyelmeztetik betegeiket a megelőzés elméletére, a melynek különösen krónikus betegségeknél rendkívül nagy jelentősége van. Különösen a légutak krónikus megbetegedései számos formájukban követelik a legnagyobb óvatosságot még a meleg évszakokban is.

Éppen nyáron, a mikor a gégefő nyálkahártyáit a torkot és a tüdőt nem ingerlik erős hurutok, akkor lehet a meg-

irodaszerek és könyvek kötéséért. Majd ugyanannyi idő elteltével tessék összeadni, amit kifizetnek és akkor tessék megmondani, hogy melyik az olcsóbb. Még megjegyezni kívánom, hogy a multban sem kaptam évenként soha többet, mint 1200 koronát, tehát a „visszaélés” jelzése reám nem vonatkozhatik. Ezeket tartottam szükségesnek a közönség tájékozása végett elmondani.

Weisz Márk
nyomdatulajdonos.

C S A R N O K.

A csongrádi nagytemplom.

Az év egyik legnevezetesebb napja Csongrádnak augusztus 15-ike. Ezen a napon tartják a kath. hívek az 1795 ik esztendő óta a nagytemplomban Magyarország Nagyszonyja, Nagyboldogasszony tiszteletére az évi bucsut. A templom, mint a kunsági templomok nagy része új renaissance stílusban épült de hatalmas méreteivel ezek között az első helyen van. Csak a belvitág magassága 17 méter, hossza 48 méter, hajószelessége 18 m, a szentélyszélesség 9 m toronymagasság 52 méter. Bűszke is reá a csongrádi ember, hogy az ő templomuknak messze földön nincsen párja. A város közepén tágas téren épült imponáló hatalmas alakjával mintegy maga körül gyűjtve a földszintes, de rendezetten épült lakóházakat. Építését, — mint a csongrádi plébánia krónikai megjegyzéséből kitűnik, — a XVIII ik század közepén kezdték el. Ezen időben még a mai nagy templom helyén és környékén volt a temető a szent Rokus kápolnáival. A plébánia templom a belvárosi templom volt melyet 1722 ben Schlick építtetett. Azelőtt csak egy rozant nádtetejű épület volt a csongrádi hívek temploma melyet valószínűleg maguk építettek midőn a török hódoltság után a környéken elbujva élt pásztorok és ideteleptült szegedi halászok a régi Csongrád romjain újra megvetették alapját a mai városnak. A máig is fennálló belvárosi öreg templom is már mint izzig-vérig magyar nép temploma. Nagyboldogasszony tiszteletére volt szentelve. A jelenlegi nagytemplomot 1762 ben Fábián István plébános ideje alatt kezdték építeni, 1768-ban már cseréptető alá került, mely később, 1792-ben zsindelettel cseréltetett föl. Elkészülvén 1769-ben a fő-és két első mellékoltár, Vince István akkori plébános által a templom megáldatott és benne az első szentmise tartott. De a nagy költségek a hívek anyagi erejét kimerítették és a további építkezést kilenc évig nem folytatták. 1778-ban Tóth Tamás plébános folytatta az építkezést illetve a hiányos belső felszerelést.

Ekkor készült el a régi orgona, a szószék és keresztük. 1784-ben Kanyó András plébánoskodása alatt szétbontatott a templom mellet ekkor még fennálló szt. Rokuskápolna és ennek az oltára a Schlick által építtetett de már ekkor a mult háborus idők alkalmával katonai raktár gyanánt is szolgált belvárosi templomnak adatott, de a mai nagytemplom még eddig torony nélkül volt. És mivel a hívek a sajátjukból ezt építeni nem bírták, Károlyi Antal gróf kegyur azt fölépíttette.

1785 ben helyezték az órát a toronyba. Ugyanekkor épült a 15 mázsa 10 font súlyu nagyharang is. Általában ekkor nagy építkezések történtek a templomon, a tető is

majdnem egészen újonnan épült, mintegy készülve a nagy napra, a fölszentelésre, mely még az évben meg is történt Szerdabelyi Gábor váci segédpüspök által.

1792-ben Károlyi Erzsébet grófnő szép főoltárt ajándékozott a nagytemplomnak, de padok még ekkor nem voltak a templomban, ezt csak később, Szabó László plébános ideje alatt kapott a templom. Ezen plébános szerezte be a 6 nagy függő gyertyatartót is 1843-ban elkészült a két utolsó oltár is.

A mai felszerelés is állandó gondozás alatt van. A toronyba Hegyi Antal plébános egy nagyértékű harangot készíttetett, az oltárképeket egy csongrádi festőművész, Vannai Ferenc újonnan átfestette, ezenkívül két remek szép új oltárképet korán elhunyt festőművészünk, városunk szülötte, Piroksa István készített. Ezenkívül 1910. karácsonyra lett kész az egészen új és hatalmas méretű nagy művészettel készült orgona. Ez a templom az egyetlen közkincese Csongrádnak. Ujabban erősen dolgozik ugyan a város főbírája és főjegyzője, hogy egy állandó vasút is létesüljön a Tiszán át a forgalom könnyebb lebonyolítására és biztat a remény, hogy fáradságukat siker koronázza.

Eladó Földbirtok.

A Sarki Molnár Sándor és Lajos szentesi lakosok tulajdonát képező a szentesi „Bökény” ben (a Nagyrét mellett) fekvő **150. hold**, továbbá a kistókei és nagyítókei szőlben (Jámborhalmi vasuti megállónál) fekvő **26. hold első osztályu föld** akár egy tagban, akár parcelláknaként **eladó**. Ertekezni lehet

Dr. Rásonyi Papp Pál
és

Dr. Rásonyi Papp Miklós
ügyvédek irodájában Csongrádon.

A zöldkert utcában 3 szobából és mellékhelyiségből álló ház, mintegy 300 **négyszögöl** kiterjedésű **kerttel vízvezetékekkel eladó**. Tudakozódni lehet **Kovács Elemér** jegyzőnél.

Eladó Földbirtok.

Csongrádon a „**Mentett rét**”-ben fekvő **Dr. Ecsery Lajos** szentesi lakos ügyvéd és neje tulajdonát képező **52. hold elsőrendű szántóföld**, amely legnagyobb részben herével van bevetve s a herének kis holdja 150 korona évi bérért bérbe van adva, a probb parcellákban **azonnal eladó**.

Ertekezni lehet a megbizott

Dr. Rásonyi Papp Pál
és

Dr. Rásonyi Papp Miklós
ügyvédek irodájában Csongrádon.

Képes lapok

nagy választékban kaphatók

WEISZ MÁRK

könyvkereskedésében.

betegedett szervek teljes gyógyulását és megerősödését eléri és szervezetet az elkövetkezendő tél zordóságával szemben ellenállóvá teszi. A hol tehát felnőtteknél, és gyermekeknél csak a legkisebb hajlandóság is mutatkozik a légzőszervekben a téli hurutra, ott a nyári hónapokban a legenergiusabban kell ellene küzdeni.

Hogy e tekintetben komoly eredményt érjünk el, ahhoz egy szer sem olyan alkalmas, mint mindenütt elismert **Sirolin Roche**. Ezért minden tüdőbajosnak komolyan és nyomatékosan tanácsoljuk, hogy tartson elhárító kurát és nyáron át

szedjen minden nap három kávéskanál vagy evőkanál **Sirolin Roche**. A meleg évszakokban még az erősen megtámadott tüdőt is kevésbé bántja a köhögési inger, minél fogva a **Sirolin** nem csak enyhíti a bajt, hanem a legbiztosabb módon meg is gyógyítja. A **Sirolin Roche**-val való nyári kúra különösen gyermekeknek nagyon ajánlható számárhurut, kanyaró, skarlat stb. után. A gyógyszerárakban határozottan kérjen **Sirolin Roche**.

Hirdetmény.

A folyó évben megtartandó fősorozás határideje véglegesen megállapítván közhírre tételük miszerint:

A hadkötelesek megvizsgálása Csongrád községi közházánál a tanácsteremben a következő sorrendben fog eszközölni:

Szeptember hó 20-án a csanyteleki és tömörkényi illetőségű I. II. III. korosztálybeli összes hadkötelesek a a csongrádi illetőségű I korosztályu hadkötelesek a 125 sorszámgig.

Szeptember hó 21-én a csongrádi illetőségű hadkötelesek az I. korosztály 126 sorszámtól a II. korosztály 220 sorszámgig.

Szeptember hó 22-én. Szünet. (Vasárnap.)
Szeptember hó 23-án a csongrádi illetőségű hadkötelesek a II. korosztály 221 sorszámtól végig az egész III. korosztály továbbá az idegen illetőségű hadkötelesek s a kik a hadseregbe önként ohajtanak belépni.

Csongrád 1912 évi Julius hó 31-én.

FARAGÓ.
jegyző.

Tanoncz!

Egy jó házból való fiu **Meggyesi Ferencz** szabó mesternél **tanonczul** teljes ellátással **azonnal** felvétejik.

Ház eladás

Oláh Istvánnak a gazdasági ismétlődő iskola mellett ujonnan csupa téglából épült háza, mely áll 4 szoba, konyha, éléskamra, pince istálló, egy 300 négyzetöglből álló kerttel, szabad kézből eladó. Értekezheti a tulajdonossal bármi kor.

Népbiztosítási szövetkezetünk részére

keresünk

az ország minden helyisége részére képviselőket. Szakismeret nem szükséges, mint mellék foglalkozás is üzhető. Könnyű és becsületes mellékereset! Ajánlatok az **Eszéki Kölcsonös Segélyző Szövetkezet Igazgatóságához, Eszék, intézendők.**

ELADÓ

Egy jó karban levő PEDALOS CIBILALOM és egy HEGEDŰ jutányos ár mellett eladó, Jegenye utca 46 szám alatt.

Hirdetmény.

Csongrád község 427 kgy 611 sz. határozatával a várható iskola udvarán egy furott, kut létesítését határozta el erre zárt ajánlati árlejtést hirdet.

Ajánlatot csakis az erre a célra szolgáló úr lapon és csakis a teljes munkára lehet beadni.

Ajánlati úrlap és költségvetés a község II. od jegyző irodában a szokásos írásdíj ellenében kapható. Ajánlattevő tartozik bánatpénzzel 100 koronát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban Csongrád község letéti pénztárána letétbe tenni s ezt igazoló letéti nyugtát a szabályszerűen kiállított és 5 pecséttel bezárt borítékban foglalt ajánlathoz mellékelni.

Ajánlatok legkésőbb augusztus hó 22-napjának d. e. 10 óráig áthatók be a község iktató hivatalába a következő címzés mellett: Ajánlat a várható iskolánál létesítendő furott kut munkálataira; később távirat útján érkezett vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beérkezett ajánlatok augusztus 22-napjának d. e. 11 órakor fognak felbontani.

A felbontásnál ajánlat tevők vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Csongrád 1912, augusztus 6.

Az előjáróság,

Hirdetmény

Csongrád község előjárósága közhírré teszi hogy a piroska városi iskola átalakítási munkálataira az ajánlatok beadására kitézött határidő elhalasztatik ek annak utóbbi határnapja **1912 évi augusztus 22-napjának d. e. 10 órája** újból kitézik. Felhívotnak tehát mindazok akik ezen munkálatot elnyerem ohajták zárt ajánlatokat a verseny tárgyalási hirdetmény értelmében **1912 évi augusztus 22-napjának d. e. 10 óráig adják** be az ajánlatok ugyancsak d. e. 10 orakor fognak felbontani.

Csongrád 1911 augusztus 9

KOVACS ELEMÉR
jegyző.

Schvarcz József és Társa

Budapest. Váci-körnt 53. — Alapítási év 1884.

SZABADALMAZOTT

Ventzki gőzta karmány-Füllesztő

65, 100, 1600, 300 és 620 liter ürtartalom.

Fülleszt 40—60 pere alatt.

Herdozható Pálinkafőző Üstök

100, 400 liter ürtartalom.

Az új szeszadótörvény előírásai szerint.

Angel marha és lónyiró gépek és ellők.

FELIX-GYÓGYFURDO.

Téli és nyári gyógyhely. **Nagyvárad** mellett.)

Egész éven át nyitva

Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása, víz hőfoka 49 C. 17 millió liter napi mennyiség

Csúsz, köszvény, ischiás, izadmányek és női betegségek ellen.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul hatásos **Felix-fürdő** gyógyforrásait, tükör kád, iszap, mór és szénzavas fürdők, 250 kényelmes lakószoba, zongora és olvasó terem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű **cigányzene**, vasárnaponki **katonazene**, tennis pálya, gondozott sétautak 400 holdas park és fenyveserdő, **16 személyvonat** közlekedik **május 1-től** a Felix-fürdő állomására naponta.

Posta, távirat, interurbán telefon.

Curtax és zenedij ninos.

Prospektust küld az igazgatóság.

Igazán!

Kaphatók:

CSONGRADON:

Keresztény fogy. szövetkezet,
Ifj. Hatvani György,
Pirocska Ferenc,
Várad Jakab
Klein Ferencnél.

SZENTÉSEN:

Dobrai Sándor,
Eisler Lajos
Horváth I. és Társa
Ifj. Kovács Sándor

KIS SZT MÁRTON:

Kádár József, Klein Adolf, Kövér Endre.